

**Громадська організація
«Правовий світ»**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СУЧАСНЕ ПРАВОТВОРЕННЯ:
ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ»**

31 травня – 1 червня 2019 р.

НАПРЯМ 12. ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС ЗАПОРОЖЦІВ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ

БРОВКО Н. І.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри теоретико-правових
та соціально-гуманітарних дисциплін*

*Білоцерківський національний аграрний університет
м. Біла Церква, Київська область, Україна*

Сутність концепції формування правосвідомості особистості як філософсько-правової категорії та психологічного феномену, що складається з правової ідеології та правової психології, полягає у вивченні, виходячи теоретико-методологічного й ідеологічного ракурсів цього процесу, припустимості певних змістовних вимог до всього простору людських вчинків і соціальних інституцій, у тому числі до суспільної та індивідуальної правосвідомості й правової культури.

Козацька педагогіка як невід'ємна складова української народної педагогіки систематизувала в собі вироблені віками та адаптовані з часом традиції виховання тіла і духу молоді на глибинних цінностях православної віри.

У запорізьких козаків існувала особлива, власна система формування здорового способу життя. Як зазначає вітчизняний історик В.Золочевський, «козацька педагогіка як невід'ємна складова української народної педагогіки систематизувала в собі вироблені віками та адаптовані з часом традиції виховання тіла і духу молоді на глибинних цінностях православної віри» [1, с. 45]. Важливою рисою системи навчання та виховання запорожців була практична реалізація психологічному принципу гармонійного виховання особистості, яка найповніше може бути простежена в діяльності шкіл, де поруч із загальноосвітніми дисциплінами багато уваги надавалось фізичному вихованню майбутніх козаків [2].

Варто зазначити, що особлива увага при формуванні особистості приділялась не лише процесу надання необхідних знань, умінь та вироблення навичок. Процес впливу на психіку, її психофізичне загартовування, а також загартовування тіла, фізичний розвиток мали визначальний вплив у виховному та навчальному процесах. Ці процеси включали в себе виховання духу й тіла: моральне виховання, ідейну спрямованість особистості, емоційну стійкість, вироблення глибоких національно-патріотичних почуттів, тілесне і психофізичне загартовування, спортивна підготовка та військове виховання. З цією метою проводивсь регулярні змагання з бігу, стрибків, плавання, боротьби.

При цьому, як зазначав відомий український вчений Є.Славинецький, «під час рухливих ігор та вправ діти повинні проявляти витриманість, уважно відноситись до слабших», постійність, чесні веселощі, рухливість, «звичка грати чесно і правдиво, а не обманом чи підступом у грі перемагати», прикрашала дитину в очах дорослих та однолітків [3 с. 137].

Особлива роль у психологічному загартуванні молодих козаків відводилася так званим «козакам-характерникам», які були носіями ведичних, сакральних та езотеричних знань і практик, які вони успадкували й на протязі віків зберігали. Окрім цих вмій вони проносили крізь віки мистецтво володіння зброєю, яке передавали наступним поколінням.

Найважливішими правилами, якими керувались характерники, у тому числі, при навчанні молоді були такі:

«Ніколи не вчи того, хто ще не вміє». На перший погляд, тут є алогізм, але парадоксу немає. Йдеться про те, що не можна навчити того, хто ще не досяг внутрішньої зрілості для оволодіння Знанням. У цього правила цікавий підтекст – людина сама у собі несе Знання, вчитель лише допомагає його виявити.

«Вмій робити те, чого бажаєш собі сам». Тобто не відступати ні перед чим, не «захоплюватися» принадами світу, постійно прислухатися до свого внутрішнього голосу – він підкаже, як слід поводитися.

«Ніколи не будь таким, яким би вважали тебе інші». Це – про рамки вчинків, вихід за їх межі [4]. Навчання було тривалим і суворим. Вправи, які виконувала здібна козацька молодь, мали бути цікавими, повчальними, але і складними:

«Бачення «золотої середини». Спочатку козака вчили пекти хліб. Потім – розрізняти лікарські рослини та готувати ліки, заздалегідь «бачити» вплив зілля на людину. До речі, знання корисних і шкідливих властивостей рослин вважалося необхідним для всіх козаків, а характерники вивчали їх особливо ретельно.

«Розуміння поведінки і мови тварин». Характерник, наприклад, прикладав ліву руку до серця коня чи пса, а правим вухом слухав їхнє дихання і прагнув розуміти їх, поєднатися з ними. Через що нерідко мав вірного охоронця в таборі й товариша в бою.

Методик навчання було безліч. Однак для кожного вони склалися індивідуально. Здібного юнака досвідчені характерники вели «шляхом Знання» кожного дня. Це не обов'язково передбачало спеціальні тренування: біля вечірнього багаття точилися «звичайні» балачки про бойове життя, сутички з ворогами, події в Україні й за кордоном, було доволі жартів, бо без них не міг існувати справжній «козацький дух».

Таким чином слід зазначити, що процес формування особистості – це цілеспрямований вплив на індивідуума з метою засвоєння ним правил поведінки, необхідних для інтеграції у суспільство. Цей процес складний, емоційно насичений, нерідко творчий.

У вихованні українського козацтва увага приділялась не лише процесу освоєння теоретичних знань, а й велика роль відводилась виробленню вмій особистості. Процес формування свідомої особистості включає в себе загартовування тіла й духу, фізичного і психічного в особистості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Золочевський В. В. Українська козацька педагогіка про фізичне виховання й загартування особистості. Засоби навчальної та науково-дослідної роботи. 2008. Вип. 28. С. 45.
2. Навчання та вишкіл у козаків: [електронний ресурс]. Режим доступу: <http://kozaku.in.ua/statt-pro-kozakv/76-navchannia-ta-vishkl-u-kozakv.html> (Дата доступу 2018, 07, 14).
3. Ahrensdoerf Peter J. The death of Socrates and the life of philosophy: an interpretation of Plato's Phaedo / Peter J. Ahrensdoerf. SUNY Press, 1995. 238 с.
4. Що ж таке характерництво: [електронний ресурс]. Режим доступу: <https://uk-ua.facebook.com/notes/що-ж-таке-характерництво> (Дата доступу 2018, 03, 17).

НАЦІОНАЛЬНА ТА ГРОМАДЯНСЬКА ІДЕНТИЧНІСТЬ: ДО ПИТАННЯ РОЗМЕЖУВАННЯ

ГУДИМ Л. Я.

здобувач

*Львівський університет бізнесу та права
м. Львів, Україна*

Національну ідентичність розглядають як результат процесу ідентифікації особи з нацією, національною спільнотою, змістом якого є суб'єктивне відчуття належності до національної спільноти на основі стійкого емоціонального зв'язку. Такий зв'язок виникає через прийняття групових норм та цінностей та на основі відносно стійкої системи усвідомлених уявлень і оцінок реально існуючих диференціюючих та інтегруючих ознак життєдіяльності нації. [2, с. 394] Національна ідентичність розвивається в процесі історичних змін та являє собою відповідну ступінь розвитку національної самосвідомості. Тому, національна ідентичність розглядається з філософсько-антропологічної точки зору – як індивідуальний процес усвідомлення приналежності до певної нації та культури, і з соціально-історичної – усвідомлення національних особливостей як імперативу у визначенні історичного вектора розвитку нації [3, с. 315].

До ознак національної ідентичності пропонують віднести: історична територія або рідний край, спільна масова, громадська культура, спільні міфи та історична пам'ять, єдині юридичні права та обов'язки для всіх членів, спільна економіка з можливістю пересуватись у межах національної території. [4, с. 23] Існує п'ять найважливіших аспектів національної ідентичності: 1) нація існує доти, доки її члени визнають один одного як співвітчизників і прагнуть продовжувати спільне співіснування (людські переконання); 2) спільне історичне минуле та уявлення про спільне майбутнє, спільні обов'язки; 3) є приналежність до спільних дій (дійова ідентичність); 4) постійне проживання в одній країні; 5) спільні риси, які об'єднуються поняттям «національного характеру» і котрі формують загальнонародну культуру [5, р. 14-16]

НАПРЯМ 11. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

РОЛЬ СУДУ СС У ЮРИДИЧНОМУ ГАРАНТУВАННІ
ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Божук І. І., Дунай В. О......143

ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Ковальчук О. С., Гриценко М. О......147

ЗНАЧЕННЯ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ
ДЛЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Душевська Д. С......149

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРИНЦИП ВІДКРИТОСТІ У ВРЯДУВАННІ:
ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Шаульська Г. М......152

НАПРЯМ 12. ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС ЗАПОРОЖЦІВ
ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ

Бровко Н. І......155

НАЦІОНАЛЬНА ТА ГРОМАДЯНСЬКА ІДЕНТИЧНІСТЬ:
ДОПИТАННЯ РОЗМЕЖУВАННЯ

Гудим Л. Я......157

ОБРАЗ ЛЮДИНИ ЯК АНТРОПОЛОГІЧНА ОСНОВА
ФОРМУВАННЯ ПРАВА

Журавська О. В......160